

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 15.

Indult Bétsből, Pénteken, Augustus' 21-dikén, 1829.

B é t s.

A' jövő Vasárnap, úgymint ezen Hónapnak 23-dik napján innepli a' Nemes Magyar Nemzet, Sz. István Királynak és Apostolnak napját jeles ájtatossággal a' Városban lévő T. T. Kaputzinus Atyák Templomában. Tíz órakor vérszi kezdetét a' Prédikáció, mellyre a' Nagy Misse következik. Ezen inneplésre minden Magyar Hívek különös tisztelettel hívattnak.

Hadi Tudósítások.

A' Sz. Pétervári Udv. Újság környülállásosan kiadta Gr. Diebitsch Fő Vezérnek az Orosz Tsászárhoz küldött jelentését, a' Nagy Vezér megvetetése felől, Jun. 11-dikén. Ennek értelmét mi a' mult Jun. 26-dikán és 30-dikán költ M. Kurírnak 51-dik és 52-dik száma alatt közlöttük. Itt telát tsak azt adjuk hozzá, a' mi ott elő nem fordult, e' szerént:

„Illy fényes győzdelmet a' Nagy Vezérnek, nagy veszteség nélkül venni, nem lehetett. — Mi holtakban 52 Stabális és Fő-tiszteket, 's 1259 embert vesztettünk. Sebbe esett 2 Gen. Májor, 29 Stabális és Fő-tiszt, 's 1009 közember. Ellenben az ellenség veszteségét a' miénkhez hasonlítani sem lehet. A' Törökök az ütközetben és kergetések közben 5 ezer holtakat hagytak el, az elfogottakon kí-

vül. Ezenkívül a' Nagy Vezérnek minden hadi bútorai kezünkbe estek, tulajdon hadi készületeivel, lovaival, 's a' t. 6 zászlóval és 45 ágyúval együtt.“

Frantzia Ország.

Páris Aug. 10-dikén. Hertzeg Polignac, mint Minister, esküvését a' Király kezébe, még Aug. 8-dikán estve — és így elébb mint az új Ministereket ki nevező Kir. Rendelések Aug. 9-dikén kihirdetteknék — le tette.

Bertin de Veaux, Villemain, Laborde, d' Oyssel, és Belleville Status Tanátsosok Resignatioikat benyújtották. Ezek mind az öten a' másik Ministerium alatt lettek Tanátsosok. A' Courier reményli, hogy a' többiek is, de a' kik most éppen nintsenek Párisban, kilépnek a' szolgálatból; sőt arról sem kételkedik, hogy Vicomte Chateaubriand is, mihelyt az Aug. 9-ki Moniteur kezéhez, meggyen, elbocsátatását fogja kérni.

Az Aviso írja Toulonból, hogy Algir alól új híreket vett. Az Alerte (nevű) Brigg Jul. 16-kán az Algiri révet körüljárta, hogy a' Provence Linea hajó számára Vasmatska-állást keressen. Labretonniere Úr ki akart szállani a' szárazra, hogy a' Deyjel értekezzen.

A' Quotidienne Jul. 29 diki darabjában, ez alatt a' cím alatt: „Helvétzia és Generalis Sebastiani:“ a' következő tizk helyt a' „A' Követek Házának Jun. 26 diki Ülésében Generalis Sebastiani egy beszédet tartott, olly tzelal, hogy Helvetziának gyámoltalan állapotját, és elégtelenséget Szomszédjai ellen való maga megoltalmazására lefesse. Ezen beszédnek körülbelül 4 sarkalatos pontjai vagyis állításai valának, ngymint:

1) A' minden Hatalmasságoktól Tractatusok szerént elesmert Neutralitással Helvetziának, pusztá képzelődés.

2) Helvetziának, minekutánna amaz Elesmerésben bízni nem lehet, nintsen ereje Neutralitassát megtartani.

3) Austria, mihelyt jónak véli, magának foglalhatja Helvetziát, és onnan Frantzia Országnak keleti határját fenyegeti.

4) Frantzia Országnak, hogy Austriát megelőzhesse, magának kell Helvetziát elfoglalni.

Ezen vakmerő állításokra, a' mint vární lehetett, a' Svajtzikban feltámadt a' Nemzeti büszkeség. A' Genevai Journal igen szépen és hatalmas okokkal megfelel Generalis Sebastianinak. „Ha szinte — így szól a' nevezett Journal — békeszerető Ország is Helvétzia természeté szerént: nem kell elfelejteni, hogy azt vitézi lélek lakja, minden hazafi Katona és Hazájának szolgálatjára köteles. Svajtz-Ország katona-Ország, és az a' Helvéta, a' ki a' fegyverhez nem tudna, tárgya lenne a' tsuifságnak. — Van Helvetziának.

1) Szövetségi-Contingentben*), a' mit a' legjobb Európai katonasággal

*) Contingent = jelenti azon fegyveres Sereget, mellyét valamely Status, Szövetségeseivel kötött Egyesség szerént, a' háborúra előállítani vagy rendszeren

egyformának lehet tenni = 72,000 emberé.

2) Elszegődött (Capitulations) katonaságban, de a' kik hazájok szavára visszatérni tartoznak, és ha a' Szegődés ideje elmulik, más formában fognak fenn ma'adni = 18,000 —

3) Cantoni Potlék Seregben (Reserve), mellynek új Organizatioja megvagygon határozva, és a' Generális beszéde által reménylhetőképpen az új rendbevétel siettettetni fog = 120,000.

Summa = 210,000.

Ide járulnak, a' kik a' katonáskodást a' Potlékseregnél már elvégeztek; ezeknek száma nints tudva, de ezeknek is nagyobb része, nevezetesen a' kik 45 és 60 Esztendő között vannak, Familiá-jokat, vagyonokat és hazájokat fegyveres kézzel oltalmazni mindenkor készek — Kételkedhetik e' valaki, hogy ezen 210,000 Helvéták, kik gyávasággal soha sem vádoltattak, 's a' kik 1792-ben Aug. 10-dikén a' betsület és hívség mellett együl egyik készek voltak meghalni, tulajdon hazájokért, mellyet forrón szeretnek, készek ne lennének életeket feláldozni, — minekutánna tudjuk, hogy 1798-ban Fraubrunnennél még az Aszszcnyok is férjeik mellett hadirendbe állva hartzoltak és elestek. A' Frantzia Generálisoknak nem kellene elfelejteni, miképpen oltalmazták magokat a' Schvizi és Untervaldeni kis Cantonok, 's miképpen állottak ellent 2—5 ezer Pásztorok, rendes felfegyverkezés nélkül, a' Schaumburg egész Armá-

tartani köteleztetik. Kivetik t. i. mindenkire az öszveszövetkezett Statusok közül, a' reá eső Hadi nép számát. (Contingentia) Így van ez a' Helvétzia Cantonok Szövetségén kívül, a' Német Szövetségénél is.

diájának három napig, és hogy annak a Szerzetes barátnak árulása nélkül, a ki az utat mellyen e' kis tsoportnak háta megé lehetett kerülni, megmutatta, soha hátra nem vonultak volna. — Azt mondja Generális Sebastiani, hogy Svájtz Ország 1813-ban határját megoltalmazni nem tudta. Nem, mert nem akarta, hanem — megunván a' Frantzia jármot és a' Tyrannusi Protectoratust — egyesítette magát a' Hatalmasságokkal, kik a' Moskaui és Lipsiai szökevenyt levívták. Azt könnyű megfogni, hogy Svájtz Orzágnak akkori magaviselete Generális Sebastianinak sehog sem tetszhetett; de azért neveltséges volna azt kívánni, hogy azt a' befolyást, a' mit a' Napoleon megbukása az ő házi környülállásaira okozott, nekünk Országos indító okul kellett volna tekintenünk. — Azt is mondja a' Generális: hogy Svájtz Ország 1798-ban sem tudta határjait megoltalmazni, ámbár a' Simploni és Sz. Gotthardi utak még akkor nem voltak meg. Erre azt feleljük, hogy azon utaknak, mellyeknek feltartása különben is sokba kerül, elrontására tsak egy két óra kell. Ha 1798-ban az akkori Frantzia Köz Társaság Helvétziának egyes Cantonjait meggyőzte: a' győzedelmet elég drágán vette meg — s azomban mindössze is a' Berni Cantont győzte meg, nem Helvétziát, mert a' többi Cantonok az Ország oltalmazásában részt nem vettek. Ezen idő óta Svájtz-Orzágnak új Constitutiója lett, melly egy vagy több Cantonoknak különszakadását a' köz veszedelem idejekor, lehetetlenné teszi, és a' Szövetségnek kötele, melly évről évre erősödik, az egész Nemzet erejének öszveséges munkálódását bizonyossá teszi.“

Igy felel meg a' Genevai Journal — ezt teszi hozzá a' Quotidienne — Generális Sebastianinak minden okoskodá-

sira. Arra az ellenvetésre, hogy Helvétziának nintsen lovassága, kész a' felelet, hogy t. i. olyan hegyes völgyes Országban nem is kell, és annak helyét a' könnyű Artilleria kipótolhatja. A' mi a' másik ellenvetést illeti, hogy Svájtz-Orzágnak nintsen pénze, a' mivel seregeit fizesse, arra azt mondjuk, hogy a' hazafi katonák, a' kik Szülőtte földjökért hartzolnak, ellehetnek Zsold nélkül. Ezt ugyan Generális Sebastiani nem hiszi, mert olyan Oskolákból került, a' hol nem volt mód hinni, hogy lehetne más valamiért hartzba menni, mint Titulusért, tisztségekért, Vitézi Rend-pántlikákért, és sok pénzért.“

N e m e t O r s z á g.

München, Aug. 9-dikén. Midőn az ifjú Brasiliai Tsászárné Aug. 5-dikén Baviát elhagyta, a' határon az Új-Ulma városa tanátsa Virágot nyújtott Ő Felségének, s kérte, hogy Szülőtte földjének ezen utolsó adományját méltoztatnék kegyesen elvenni. A' Tsászárné elfogadta az ajándékot, s igen megindul. Az Ulmai szegényeknek 500 forintot adott, hogy közöttök osztassék fel. — Marquis Barbacena a' Tsászártól D. Pedrotól parantsolatot vett, hogy Donna Mária Királynét, Ő Fgével a' Tsászárnéval együtt vigye haza Brasiliába. Ezen parantsolatnak tellyesítésére utazott el a' Marquis olly sietve Londonba.

München Aug. 12-kén. Ő Fge a' Király a' f. H. végén és a' jövő Hónap elején egy utat fog tenni az Országban. — Leuchtenberg Hertzeg Aszszony holnap el fog utazni Tegernseebe Ő Fgének az Özvegy Királynénak látogatására, a' honnan 17-dikére várattatik ide vissza.

Mannheim Aug. 11-kén. A' Brasiliai Tsászári Meny-aszszony Aug. 8-di-

kán estve Városunkba érkezett, és minnekutánna két nap itt mulatott a' (Bade-ni) Nagy Hertzegi Kastélyban, ma dél slött 10 órakor Mainz felé tovább utazott.

A m é r i k a.

Buenos-ayres. Ezen Köz Tár-saságból és —ról az onnan jövő tudósítások annyira öszveviszsa beszélnek, és ellenkeznek egymással, hogy a' dolgoknak igazi állapotját nehéz belőlök felvenni. Ennyi azomban igaznak látszik: Minekutánna Lavalle egy Katonai zendülés által a' fő hatalmat Buenos-ayresben (a' mult Decemberben) elfoglalta, és az Uniot a' La Platai (vagy Buenos-ayresi) Státusok között felbontotta: a' Santa-Fei Kormányozó Lopez és mások a' belső Státusokból ennek hallására seregeket gyűjtöttek ellene. Lavalle megakarván őket előzni, kiindult Santa-Fe ellen, de látván, hogy Lopez erősebb nála ismét visszahírt, minnekutánna La-Paz Oberstert Cordova ellen kirendelte. A' Provincialis Seregek lassan lassan öszvegyülekezvén, megindultak Buenos-ayres Városa felé, és Lopez mintegy 3000 emberrel Luxanál (12 mföldnyire a' Városhoz Nyugot-ra) táborba szállott; más felől Oberster Rosas 2000 emberrel (dél felé) a' Városhoz egy napi járó földre megállott. Ebben az állásban volt mind a' két Vezér egész Aprilisben; Buenos-ayres Városát minden oldalról bézárták, 's az egész környéket számos tsapat katonákkal öszvejáratták. Nem volt azomban a' Provincialis Vezéreknek egyéb tzeljök, mint Lavalle nak megbuktatása, a' gyalázatos Revolutionnak megbüntetése, és az Unionak vissza állítása; a' honnan a' várost békességgel megkínálták az említett feltételek alatt. De a' béke feltételei

viszsa vettek; 's most már a' város szorosán körül kerítve tartatik. A' Városbéliiek illy szükségben kényszerítették az idegeneket is a' fegyver fogásra; 's innen eredt a' Frantzia Consullal való meghasonlás.

A' legújabb tudósítások (Buenos-ayres. Máj. 30-káról) a' következő híreket adják: „A' Monte-Videoba elutazott Frantzia Consulnak, Mandeville Urnak rendeléséből Máj. 24 dikén megjelent egy kis frantzia Hajós sereg a' Buenos-ayresi Rikötöben, és éjtszakára kelve, minden ott lévő Hadihajóit a' Köztársaságnak elfoglalta, és egyet közzülök fenéig leégetett. Az Igazgatószekek tudakozván ezen minden Nyilatkoztatásnak előrebotsátása nélkül elkövetett ellenségeskedésnek okát, a' Frantzia Admirális azt felelte, hogy ő a' hajókat mind addig elfoglalva tartja, míg az ő Hazája fiai a' katonaság alól fel nem szabadítatnak. Az Igazgatószekek egyszerre hirtetést botsátott ki, mellyben a' frantziák a' fegyverhordás alól felmentettek; de erre a' mint mondják, tsak 12-en tették le a' fegyvert, a' többiek kinyilatkoztatták, hogy ök készek, új Hazájokat utolsó tsépp vérekeg oltalmazni. Azt lehet ekkor reményleni, hogy a' Frantzia Admirális az elfoglalt hajókat vissza adja, de még eddig semmi kedvét a' visszaadáshoz nem mutatta, és félnek a' rosasz következésektől. — Az Öreg Admirális Brown a' Vice Kormányozóságot letette. Az Igazgatószekek 30 előkelő Polgárokat kiválasztott, hogy néminémű Nemzeti Képviselek lennének, míg az elhalasztott Congressus egybe hívattathatik. — Az ellenséges Vezérekkel (Lopez és Rosas) való megbékéllésből, a' mihez már reménység volt, semmi sem leve; és a' tsatázás a' környékeken, sőt a' külső Városokban is mindennap foly a' két felek között. A' Városba magába

béjőnni az ellenség nem hátkodik; mert a' házak teleje fegyveres emberekkel tele van.

A' Columbia és Péru között folyt háborúnak kimeneteléről, (melly a' minapi ellenkező tudósítások után meglehetősen homályban maradt), a' Londoni újságlevelek ezt a' felvilágosítást adják: „A' háború kezdetével elfoglalták a' Peruiak Quajaquil Városát 's Kikötőjét. A' város az alatt a' feltétel alatt adta fel magát, hogy a' lakosoknak személye 's vagyona, már azok akár Columbiának akár Perunak legyenek baráti, tökéletes hátkorságban legyen. Későbbben a' Columbiainak megnyervén Tarquinál a' győzedelmet, kéntelenek lettek a' Peruiak elfogadni a' Békekötést, melyet a' Columbiainak Vezér eleibek írt. Az említett Tarquini utközetről méltó azomban megjegyezni, hogy abban a' győzedelmet a' Peruiak is magoknak tulajdonítják; legalább most azt hirdetik, hogy ők győztek. A' Békekötésnek egyik pontja a' volt, hogy a' Peruiak Quajaquil, mint a' melly város Columbiainak földön fekszik, adják ki. De a' Perui Országloszék híjjábanvaló kifogások alatt vonakodik Quejaquil vissza engedni. Melly miatt a' háború ismét elkezdődött. Bolívar elment Bogotából, hogy a' tábornál a' Fő Vezérséget maga végye fel. Oberster Pintó a' Perui Vezér Quajaquilban, 45 napi fegyver nyugvást kért Illingrot Columbiainak Generálistól, de nem nyerte meg. Bolívarnak főhadi szállása Aprilis első napjaiban Quito-ban volt, a' honnan azt írta haza az Ignzgatószekek, hogy Segedelmet küldjenek bár mibe kerüljön is, mert egy olyan ki pusztított Országban (mint Quito) a' tábor pénzbeli segítség nélkül meg nem élhet. Bolívar eltökélte magában, hogy

a' fegyvert addig le nem teszi, míg Péru a' felbontott Békeszerződést bé nem tölti.

Elegyes tudósítások.

Minden felölről jönnek a' tudósítások a' rettenetes égi háborúkról, mellyek a' mult Hónap végén egyes Vidékeket elpusztítottak és néhol embereket is ölttek meg. Mind ezen tudósításokat (majd egész Német Országból) közleni igen unalmas lenne. — A' Vürtembergi Királyságban, és különösen Helvétziában igen gyászos emlékeket hagyott maga után a' Julius 26-diki Jégeső; a' jégdarabok a' fejerítőre kifeszített vásznakat keresztül lyuggatták. Innen lehet gondolni, millyen pusztításokat vitt végbe ez a' Kő esső. — Bavariában Jul. 17-dikén több mint száz helységeket merített bánatba a' rettenetes menykőhullásokkal egybekötött jégzápor. — A' legiszonyúbb idő azomban és az igazán példátlan jelenés Stobnitzánál volt Lengyel Országban. Itt olyan jégdarabokat is leltek, mellyek singnyi vastagságúak voltak; de szerentsére a' zivatar éjtszakának idején volt, a' mikor a' mezőn sem ember sem barmok nem valának.

A' Theologiai Fakultás a' Dorpati (Orosz) Tsászári Universitátnál, a' jövő 1850-ban tartandó harmadik Százados innepére az Ágostai Confessionak, egy olyan kiadását készűl kinyomtattatni a' nevezett Vallás tételnek, mellyben az, nemcsak Németűl és Deálkűl, hanem a' Lettus és Esthnus nyelvekre is lefordíttatva benne lesz.

Magyar és Erdély Ország.

Erdélyből, Székely Udvarhelyről érkezett tudósítások szerint Nagy

Méltóságú Tusnádi Kováts Miklós Erdélyi K. Püspök Úr Ó Excellentiája a' Nemes Székely Földet Fő-Pásztori hivatalában bejárván: Julius 18-kán reggel Székely Udvarhelyre érkezett. Holott a' határszélen öszve-sereglett Városi Ns. Tanáts, és tisztelkedő Clerus és Polgárság által fogadtatván, minekutánna a' helybeli Posta Mester Úr, mint a' N. Magistrátus Szónokja Ó Excellentiáját díszes magyar beszéddel megköszöntötte, 's a' városi Tanátsnak és Polgárságnak azon való méltó örvendezését, hogy Ó Excellentiáját, mint a' Székely Földnek azon környékéről származott Nagy Méltóságú és Tudományú Fiját, kebelében szemlélni szerentséje lehet, ékes beszéddel kifejtette, a' városi Parochiális Templomba pompás kísérettel bevezettetett. Itt a' Sz. Mise Áldozatját bemutatván, még az nap délelőtt a' Püspöki Residentiát, 's a' Királyi Seminariumot; délután pedig a' Gymnasiumbeli Ifjúságot, 's a' Trivialis Oskolákat meglátogatni, 's mindenütt a' jó rendtartással, 's különösen az Ifjúság igyekezeteivel való meglegedését kinyilatkoztatni méltóztatott. — Más nap a' Szent Mise végezetével többet 400 személynél részeltetett Ó Exeja a' Bermalás Szentségében; 's minekutánna az Udvarhely-Széki Fő Administrator Mélt. Ábrahámfalvi Ugron János Úr Ó Nagysága által adott fényes és díszes Ebédben részesült, délután ismét Fő-Pásztori látogatásaihoz fogott; 's elébb is a' Tiszt. Franciscanus Atyák Templomát és Klastromát, azután a' Leány-Oskolát, végre a' Sz. Ersébet Ispotályját bejárta, mindenütt hólts és atyai gondoskodásának 's meglegedésének jeleit hagyván Maga után; estve pedig az öszvesereglett nép bútszó sorai között a' várost elhagyta. — Nem lehet leírni azon érzékeny örömet, mellyel a' kegyes Püspököt Udvarhelynek mint szeretett Szü-

lő Földének minden rangú lakosai fogadták; 's a' városba öszve gyült temédek sokaság meg nem szűnt a' tudomány és haza-szeretettel tündöklő Fő Pásztor' minden léptét vig zszibongással és ezer áldással követni.

Ugyan Onnét Julius 31-kéröl.

Ábrahámfalvi Mltgs Ugron Pál Úrfi élete 24-dik esztendejében, 2 héti terhes betegsége után Julius 29-kén ki mulla, a' kinek halála, mind Edes Attya Ábrahámfalvi Mlgs Ugron János Úrnak Ns Udvarhely Szék Administratorának, mind minden jó Barátainak érzékeny bánatott, és szomorú emlékezetet hagyván maga után. — 31-dikén Bögözben eltemtetett.

Dé v á r ó l, Erdély Országban. — Ámbár későre közöljük ezen Szertartást, mégis minthogy illy igen ritkán szokott történni, reméljük nem leszen unalmas az érdeemes Olvasók előtt tudni, melly szívreható buzgósággal Innepelletett iten e. f. E. Május 24-kén, 50-dik Éve Szerzetesi felszenteltetésének Tisztelendő P. Braun Benedek Úrnak, ide való Bolgarus és Oláh Országi ezen Szerzet Provincialissának. A' ki Tanulását ifjabb korában Hazájában Cseh Országban Prágában kezdette, Olmitzban, Grätzben folytatta, és Stájer országban végzette. — Annakutánna, mivel a' Papi Státus-hoz nagy hajlandósággal viseltetett, 1779-dik Esztendőben az Erdély Országi Nagy Fejedelemség, akkori Püspöke Gróf K. Olonits László Úr Ó Excellentiája által felszenteltetvén a' Csanádi Dioecesisbe rendeltetett, a' hol 42 Esztendőig minden Előljáróinak, 's hív hallgatóinak tökéletes meglegedésekkel felelvén megköteleességének, 's Szerzetes Társai által is igen kedveltetvén Provincialisnak választatott, melly hivatalának olly pontossággal felelt meg, hogy azt már 8 Esztendőktől fogva, a' nélkül, hogy a'

Szertartás szerént, a' szokott időben megváltoztatott volna, meghagyatván, folytatja. A' ki e' szerént itten érvén el az 50-dik Evet, Májusnak 24-kén reggeli 9 órákor, következő Innepének jeléül, a' harangok meghúzatván, minden Vallásbeli megkülömböztetés nélkül, ki ki sietett a' Templomba ezen Szertartáson jelen lenni; a' mellyen, minthogy Dobro, Illye, Nagy Ag, V. Hunyad, Bányász Városokból is, valamint más szomszéd Helységekből sokan jelentek meg, a' Gyülekezet olly Népes volt, hogy a' Templomban alig fértek. — Melly alkalmatossággal, éppen keresztül útzván itten az Erdély Országi Nagy Fejedelemség Guberniuma Vice Praesesse, Gróf Korinis János Úr Ó Excellentiája, Kegyes Grófnéjával, több hozzája tartozandóival együtt díszesítette azoknak Számokat, kik jelen valának. Megvalának ezen Szertartásnak végben vitelére híva Praedicatoroknak, a' Nagy Agi Plébánus, Tiszlendő Tudós Kováts Antal Úr, a' Római Ejtzakák — dítséretesen Magyarra Fordítója — és a' V. Hunyadi Szerzet Vicariusa; a' ki minekutánna először a' Sz. Evangelium elénekeltetett Magyar Nyelven ezen Tárgyhoz alkalmaztatott Predikáziót mondott, a' kit Kováts Antal Úr váltván fel, Német nyelven olly szívre hatolag és válogatott szókkal adta elé a' tisztes 78 Esztendős Öregnek, Fiatalkorától, a' mostanig mérséklett magava viseletét, munkás életét, a' Korosságának betségét, hivatalának díszét, hogy nemtsak azt, a' kire előadási intézve valának, hanem a' több hallgatóit is érzékenyül illette. Ennek végeztével azonnal a' Tisztes Öreg Leiki Atyát, Manuductora, a' Hatzegi Tractus Plebánussa, Méltóságos Esperest Schmdtberger Jósef és Ceremoniariussa Dohroi Plébánus Jakab János Urak, a' Segédekkel

együtt Kőrösbányai T. P. Gyurma Gábor, és Szabadkay Praesidensek Ravesság Imre Urak, a' Sz. Oltár elejébe vezetvén, hozzá fogott az Énekes Nagy Méséhez, melly alatt a' szükséges idő Szakaszokban, a' Nagy Agi Bányászat Musika mesterei a' legjobb ízléssel vitték véghez a' reájök bízott kötelességet, a' midőn 6 Bányász Legények, egy forma öltözeteikben, mind annyiszor a' hányiszor a' rend hozta, a' Sekretyéből Gyűjtött Métsesekivel kijöven, a' magok elrendelt helyeikre állottak, 's meg vissza tértek. — A' Templomon kívül pedig, az Úr neve említése alkalmatosságával, a' Tedeum alatt, nemtsak Mosarak, hanem a' Gróf Lainingen Nemes Gyalog Ezeredjéből, egy Század része kiállván, Fegyverjeikkel tüzeltek. Valójában mély érzés futotta el mindenek szívére, midőn hallották, ezen Hó fejrőségű Öszült Öregnek, mintegy másod Gyermekek kori erőltetett reszketes Énekes hangját. A' ki minekutánna ezen Szent kötelességét elvégezte, az Oltár előtt letérdelt Manuductor, Ceremoniarius, és Segéd Urak, 's több Szerzetes Társainak, kezét rendre Fejekre tevén megáldotta, azután sok másokat. Ezen alkalmatossággal a' Kereszt Apai kötelességet Nemes Hunyad Vármegye Dirigenst Fő Bírāja, Felső Szilvási Méltóságos Noptsa László Úr, mint Tractualis Fő Curator, a' Kereszt Aszszonyt — Élte Párja Született Kozma Agnes Aszszonyság teljesítették. — Koszorus Leányok, ugyan ezen Nemes Vármegye Physicussának, Lugosi T. Fodor András Úrnak Aloisia, és Susanna neven, Leányai valának. — Végtére pedig, a' tisztelt Méltóságos Úr Vendég szerető jó szívűségénél fogva, a' Nemes Vármegye Praetorialis Hazánál 50 Személyekből álló Uraságot gazdag Ebéd-

del fogadott el, a' midőn a' Poharak üritése közben méltán lehetet kívánni, hogy a' Mindenható, mind a' 2-dik Primiliat mondott Lelki atyát; mind annak Vendég szerető Kereszt Atyát, hosszan éltesse. —

Ez alkalmatossággal nem lehet fájdalommal nem emlitenem, melly rettenetes Szerentséltenség érte Nemes Hunyad Vármegye Illye Mező Városát, Julius 26-dikan reggeli 9 óráján. Egy Házi Aszszonynak vigyázallansága miatt; a' ki 'sirt döntvén a' tűzbe, a' miatt, a' legszebb 56 Házakból álló útsza 2 órák alatt tökéletesen, minden azon volt épületekkel együtt hamuvá lett, 's e' sze-

rént a' legtehetősebbeket, tsak nem koldulásra juttatta. A' miért, hogy ha ezeknek számokra a' Szánakodó 's jót tenni szeretők, a' magok Parochussaik kezeilhez valamit Segedelem képpen szolgáltatnak, nagy Keresztyénséget mívelnek.

A' pénz folyamat Augustus 20-dikan; közép ár:
 A'Státus' 5p. Centes Obligázióji 99 9/16
 Az 1820-béli sorsosok, 166 3/4
 Az 1821-béli hasonlók, 127 3/4
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 547 7/8 for. keltek, mind Conv.
 A' Bank-Aktziák keltek 1136 forinton Conv. Pénzben.

T u d o m á n y o s J e l e n t é s .

N. Tiszt. Dóczy Jó's e f Úr Közönséges Földleírásának III Darabja, melly Svéczia, Norvégia, és Dánia Geographiáját foglalja magában a' sajtó alól kiszabadult. A' Subscribens Urakra nézve az ára 40 kr. Conv. p. — A' IV-dik Darab sajtó alatt vagon.

Örömet teljesítné a' Tiszt. Szerző Úr sok Érdemes Subscribenseinek abbéli kívánságokat; hogy ezen munkához külön külön minden Országnak földképe is járulna: ha végre hajtása rendkívül sok költségbe és időbe nem kerülne. Annak megmutatására mindazáltal, mennyire igyekszik e' részben is Nemzetének kedveskedni, Európa közönséges Földképén kívül, még két szép és jó Mappával szolgál Érdemes Subscribenseinek, mellyek Magyar Nyelven vagnak 's Karats Ferentz Úr mester kezei által készítették. Az egyik az Austriai Birodalom és ezen Házhöz tartozó Olasz Tartományok, a' másik az Európai és Ásiai Török Birodalom közönséges Földképe. Mind a' kettő nagy regal árkuson már készen van 's kiszínelve a' Subscribens Uraknak kész pénzért 24 krajtzárjával adatik; mellyet Pesten Eggenberger és Kilián Uraknál vagy Bétsben a' M. Kurír Redactiojánál a' Subscribens Urak általvehetnek. Ezen Mappákat megtekintvén, könnyű leszen által látni, hogy azokból a' Tiszt. Szerző Úr legkissebb hasznot vagy nyereséget sem vár. Ambár ezen Mappák tulajdonképpen a' VIII. IX. és XI Darabokhoz tartoznak: úgy gondoljuk mégis, hogy azoknak, különösen a' Török Birodalom Földképének a' mostani hadi körülállások között jó hasznát lehet venni. Külömben ezen Mappák ára 36 kr. Conv. — Európa-közöns. Földképe is már munkában vagon.

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)